

AVUKAT VE STAJYER AVUKATIN SAĞLIK VE SOSYAL GÜVENLİK HAKKI

İstanbul Barosu çatısı altında; avukatın ve stajyer avukatın, sağlık ve sosyal güvenlik hakkını konuşmaya ve tartışmaya açıyoruz. Öyle ki yargının kurucu unsuru olan savunma makamını oluşturan bizler, bugün, toplumsal ve mesleki alanda birçok sorunla birebir mücadele etmekteyiz. Bu mücadelemiz kimi zaman adliye koridorlarında hak arama uğruna geçen zorlu süreçlerden, kimi zaman ise tüm toplumu yakından ilgilendiren ve temelini Anayasamızın 2. maddesinden alan demokratik, laik ve sosyal hukuk devleti"ni korumak mücadelesinden kaynaklanmaktadır...

Bu mücadele duygusu öyle güçlüdür ki, avukat, meslek yaşamı boyunca kendini göz ardı etmemektedir ve hep de edecektir...

Gelişmekte olan fakat geleceği parlak bir ülkede yaşayan Cumhuriyet'e ve ülkenin kuruluş değerlerine Atatürk ilke ve devrimlerine inanan biz avukatlar, yakın zamana kadar isteğe bağlı olarak sağlık hizmetlerinden faydalanmaktaydık. 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Yasa kapsamında ise bu ayırım ortadan kalktı. Artık düzenli olarak prim ödeyen her avukat Sosyal Güvenlik Kurumu çatısı altında sağlık hizmeti alacak; ancak " Bu hizmet yeterli nitelikte alınabiliyor mu?" ve "Sağlık ve Sosyal Güvenlik sistemi biz avukatlara, sağlık ve emeklilik bağlamında olumlu ya da olumsuz neler getiriyor?" Bu soruları ve benzerleri her birimiz için çok önemli ve mutlaka tartışılmalı.

Sevgili Meslektaşlarım,

Diğer yandan konumuzla bağlantılı olarak "sağlıklı yaşam hakkı" önemine binaen Anayasamızın 17. ve 56. maddelerinde tanımlanmıştır. Yine panelimizin diğer konusu "sosyal güvenlik hakkı" Anayasamızın 60. maddesinde; "Herkes, sosyal güvenlik hakkına sahiptir. Devlet, bu güvenliği sağlayacak gerekli tedbirleri alır ve teşkilatı kurar." demek suretiyle, TC vatandaşlarının sosyal güvenlik hakkının sağlanması için Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Sağlık Bakanlığı'na ödevler ve görevler yüklemiştir.

İşte bu yasal düzenlemelere rağmen biz avukatlar yıllarca sağlık ve sosyal güvenlik anlamında mağdur edildik demek abartılı bir ifade olmayacaktır... Yaşanan örneklerde çalışma döneminde veya emeklilik yaşamında çok zor şartlarda yaşamını sürdüren meslektaşlarımız oldu ve olmakta... Avukatlık doğası gereği meşakkatli ve yıpratıcı bir meslektir, bu nedenle de avukatın mutlak olarak öncelikli ve kaliteli sağlık hizmetine ulaşması, ardından emekliliğine yönelik iyileştirici tedbirlerin alınması zorunludur. Öncelikli diyorum çünkü Sağlık Bakanlığının 1997 ve 2004 yıllarında yayınladığı genelgelerle sağlık kuruluşlarına müracaatlarında Hâkim ve Savcılarımıza öncelik verilerek bekletilmeden tedavilerinin sağlanması için Hastane Baştabiplikleri uyarılmıştır. Ancak yargının kurucu unsurlarından olan avukat için aynı duyarlılığın gösterilmemesi önemli bir eksikliktir. Bu sebeple de biz İstanbul Barosu olarak Avukatlarımızın da Hâkim ve Savcılarımız gibi öncelikli ve biran önce bekletilmeden tedavilerinin yapılması için aynı genelge esasları çerçevesinde değerlendirilerek sağlık hizmeti alabilmeleri için Sağlık Bakanlığına müracaatta bulduk Bu anlamda sağlık alanında, Sağlıkta dönüşümle ve 5510 sayılı yeni yasayla birlikte, bu hizmetin kaliteli ve hızlı alınması konusunda yukarıda da değindiğimiz gibi ciddi problemler olduğunu bilmekteyiz. Yine bu anlamda, ilgili bakanlıkların yapmış olduğu düzenlemeleri de yukarıdaki örnekte olduğu gibi yakından takip etmekteyiz. Öyle ki; ülkemizde bir çok sektörde olduğu gibi sağlık sektöründe de gerek mevzuat ve gerekse sağlık hizmeti alma konusunda bir kalite sorunu ve sürekli bir kaos hali mevcuttur. Bu kaos öncelikle sağlık hizmeti alan hastalara, aynı zamanda avukatlara da yansımakta ve yansıtılmaktadır. İstanbul Barosu da her alanda olduğu gibi bu alanda da halkımızın ve meslektaşlarımızın hassasiyetini seslendirmektedir. Nitekim bu hassasiyetimizi öncelikle, başlangıçta ismi hasta hakları komisyonu olan sonradan Sağlık Hukuku komisyonunu olarak değişen bu panelin de düzenleyicisi olan komisyonu kurmakla

göstermiştir. Bugün de komisyonumuz bundan önceki çalışmalarında olduğu gibi spesifik bir konu olarak avukatın sağlık hakkı için çalışmaktadır. Bu vesile ile komisyonumuzda emeği geçen tüm meslektaşlarımıza teşekkürü borç biliyorum.

Diğer taraftan Avukat ve hasta olarak sağlık hizmeti almaya gittiğimizde pek çok güçlük ve ağır maddi külfetlerle karşı karşıya kaldığımız ve bu anlayış ve uygulama değişmediği sürece söz konusu durumun devam edeceği açıkça ortadadır... Bu nedenle, avukatlık meslek örgütü birliği çatısı altında, meslektaşlarımıza bu alanda destek ve yardım amaçlı olarak, Türkiye Barolar Birliği Sosyal Yardım ve Dayanışma Fonu kurulmuştur. Bu fon sayesinde yardıma muhtaç, özellikle ağır hastalıklarda ağır maddi yüklerle karşılaşan birçok meslektaşımız iyileşme, tedavi görme, yardım ve destek alma imkânı bulmuştur. Şimdi İstanbul Barosu daha da ileri giderek bu fondan istifade edecek meslektaşlarımızın bu hizmete daha kolay ulaşmaları için TBB'ne İstanbul'da birçok sağlık kuruluşu ile anlaşma yapılması ve hizmet alan meslektaşlarımızın masraflarının doğrudan TBB tarafından karşılanması için öneride bulunmuş ve bu önerimiz kabul edilerek çalışmalar başlamıştır. Yakın zamanda bu konu halledilerek önemli bir mesafe daha alınmış olacaktır. Nitekim panel esnasında konuyla ilgili örnekler, yapılan çalışmalar, ilgili bilgiler, mevzuat ve bu konuda hazırlanan kitapçık tüm meslektaşlarımızla ve sizlerle paylaşılacaktır. Ayrıca avukatın sağlık ve sosyal güvenlik hakkı ve fon hakkında daha fazla bilgi için, İstanbul Barosu web sayfası üzerinden duyurular da yapılmaktadır.

Sevgili Meslektaşlarım,

Bu toplantıdan çıkan sonuçlar doğrultusunda, avukat ve stajyer avukat için sağlık ve sosyal güvenlik hakkı anlamında daha neler yapabiliriz sorusunu yanıtlayabileceğiz... Geçmişte de avukatın sosyal güvenlik hakkı ile ilgili gerçekçi çözümler üretebilmek için Barolar Birliği ile ortak çalışmalar yapılmış ve ortak projeler geliştirilmeye çalışılmıştır. Bu konuda geliştireceğiniz ve bizlere ileteceğiniz görüş ve önerilerinizle, özellikle, Sosyal Yardım ve Dayanışma Fonu daha verimli kullanılabilir...

Son olarak, avukatlık mesleği adına bu panelin önemini vurgulamak istiyor ve panelin, mesleğimiz ve meslektaşlarımız için yararlı sonuçlar getirmesini diliyor destek veren katılımcılara teşekkür ediyorum.

Av. Muammer Aydın
İstanbul Barosu Başkanı
27 Mart 2009